

ที่ ศธ ๐๔๐๑๗/ว ๗๙๖

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑
ถนนแม่น้ำแม่กลอง อ.เมืองกาญจนบุรี ๗๑๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง การเพื่อการขับเคลื่อนและขยายผลการดำเนินงานโรงเรียนปลอดภัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗ มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดภัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับกรมควบคุมโรค โดยสำนักการ
บริโภคยาสูบ ได้จัดส่ง ๗ มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดภัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนให้แก่
โรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมดำเนินงานโรงเรียนปลอดภัยและขยายผลการดำเนินงานโรงเรียนปลอดภัยของ
โรงเรียนให้เป็นผลสำเร็จ

ในการนี้ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนให้ทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑ จึงขอส่ง ๗ มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดภัย สำหรับให้โรงเรียนใช้เป็น
แนวทางฯ ในการดำเนินการต่อไป ดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชัย ท้ามาน)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

โทร.๐๓๔-๕๖๔๓๓๐ ต่อ ๑๑๒, ๐๖๓-๑๙๑๕๔๑๔(สุรินทร์)

โทรสาร ๐๓๔-๕๖๔๒๕๙

e-mail : siriwan_2516@hotmail.com

7 มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่

มาตรการเพื่อการดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่ 7 มาตรการ นี้ กำหนดขึ้นร่วมกันโดย กรมควบคุมโรค สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ (เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่) เพื่อใช้เป็นแนวทางให้แก่โรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมดำเนินการโรงเรียนปลอดบุหรี่ โดยมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญเพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่ ประสบผลสำเร็จ และสอดคล้องกับองค์ประกอบโรงเรียนปลอดบุหรี่ของมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ (เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่) ดังนี้

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน
1. การกำหนดนโยบาย “โรงเรียนปลอดบุหรี่” ของโรงเรียน	1.1 จัดทำนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ เป็นลายลักษณ์อักษร และลงนามโดยผู้บริหาร
	1.2 ถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยการประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งเผยแพร่ นโยบายสู่นักเรียน ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน โดยมีการ ระบุการห้ามสูบบุหรี่ในทุกพื้นที่ของโรงเรียนและมีมาตรการลงโทษผู้ฝ่าฝืน
	1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายผ่านช่องทางที่หลากหลาย
2. การบริหารจัดการในโรงเรียนปลอดบุหรี่	2.1 จัดตั้งคณะทำงานโรงเรียนปลอดบุหรี่ และกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน
	2.2 สืบหาข้อมูลการสูบบุหรี่ในโรงเรียน เช่น จำนวนผู้สูบบุหรี่ ความต้องการเลิกบุหรี่ การพบเห็นและเกิดการสูบบุหรี่
	2.3 ติดตามผลการดำเนินงาน โดยคณะทำงานของโรงเรียน และโรงเรียนจะต้องมีการประเมิน ตนเองในการดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่ (รายละเอียดตามแบบฟอร์มประเมินตนเอง)
3. การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อ “โรงเรียนปลอดบุหรี่”	3.1 จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ ตามที่กฎหมายกำหนด ต้องมีการดำเนินการ ดังนี้
	3.1.1 มีการติด/แสดงเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า ออกโรงเรียน ทุกช่องทาง
	3.1.2 มีการติด/แสดงเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า- ออกอาคาร และภายในอาคารสถานที่
	3.1.3 ไม่มีอุปกรณ์/ สิ่งอำนวยความสะดวกในการสูบบุหรี่ เช่น ที่เขี่ยบุหรี่ ภาชนะ ทราย
	3.1.4 เผากระวังไม่ให้มีการสูบบุหรี่ในบริเวณโรงเรียน
	3.2 ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ไม่ให้เอื้อต่อการสูบบุหรี่ในโรงเรียน
4. การสอดแทรกเรื่องบุหรี่ในกาเรียน การสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร	4.1 วางแผนและกำหนดกิจกรรมเพื่อสอดแทรกเรื่องบุหรี่ในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกหลักสูตร
5. การมีส่วนร่วมของนักเรียนใน การขับเคลื่อนโรงเรียนปลอดบุหรี่	5.1 ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ป้องกันเพื่อควบคุมยาสูบ ทั้งบริเวณในและ นอกโรงเรียน
	5.2 ส่งเสริมให้นักเรียนประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างค่านิยมการไม่สูบบุหรี่ในช่องทางที่หลากหลาย
	5.3 ส่งเสริมให้นักเรียนสร้างสรรคส์สื่อการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนในโรงเรียนมีภูมิคุ้มกันในการ ปกป้องตนเองจากการสูบบุหรี่
	5.4 ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมรณรงค์บ้านและชุมชนปลอดบุหรี่ และชักชวนให้คนในบ้กเลิกสูบบุหรี่
6. การดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ให้ สูบบุหรี่	6.1 มีกระบวนการป้องกัน คัดกรอง และติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เพื่อป้องกันการเริ่มสูบบุหรี่ของ นักเรียน
	6.2 มีกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษานักเรียนที่สูบบุหรี่ให้เลิกสูบบุหรี่ และ ติดตามผลการเลิกสูบบุหรี่ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
	6.3 มีกระบวนการส่งค่อนักเรียนที่สูบบุหรี่เข้าสู่ระบบบริการเลิกบุหรี่ตามความเหมาะสม และ ติดตามผลการเลิกสูบบุหรี่ของนักเรียนที่เข้าสู่ระบบบริการเลิกอย่างต่อเนื่อง

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน
7. การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	7.1 มีกิจกรรมสร้างความตระหนักเรื่องบุหรี่ร่วมกับชุมชน
	7.2 ชี้แจงและขอความร่วมมือร้านค้าในชุมชน ไม่ให้จำหน่ายบุหรี่ให้แก่เยาวชน
	7.3 ผลักดันให้ผู้นำชุมชนมีนโยบายสนับสนุนการดำเนินงานชุมชนปลอดบุหรี่

หมายเหตุ : แนวทางการดำเนินงานสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ของโรงเรียน/พื้นที่ได้ โดยอยู่ภายใต้ 7 มาตรการ
ยกเว้น มาตรการที่ 3 การจัดการภาคีส้อมเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ ให้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดให้ครบทุกประเด็น

1. นิยามศัพท์

“โรงเรียนปลอดบุหรี่” หมายถึง โรงเรียนที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นสถานศึกษาที่ต่ำกว่าระดับอุดมศึกษาที่มีการจัดให้ทุกพื้นที่ของโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 19 ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535
- 2) มีการดำเนินการตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่ รวมทั้งมีมาตรการเฝ้าระวังการสูบบุหรี่ในโรงเรียน และมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเมื่อพบว่ามี การสูบบุหรี่ในโรงเรียน
- 3) มีการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่และปลูกฝังค่านิยมเพื่อการไม่สูบบุหรี่ให้แก่เยาวชน ทั้งนี้ แม้ว่าจะยังมีบุคลากรหรือนักเรียนที่ยังเลิกสูบบุหรี่ไม่ได้ก็ตาม แต่บุคคลเหล่านั้นต้องไม่สูบบุหรี่ในบริเวณเขตโรงเรียน

2. การเข้าร่วมดำเนินการโรงเรียนปลอดบุหรี่

- 1) โรงเรียนปลอดบุหรี่ คือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศที่ร่วมดำเนินการตาม 7 มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ โดยโรงเรียนที่สนใจสามารถติดต่อเพื่อแจ้งความประสงค์ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้
  - 1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา : เริ่ม ปี 2560)
  - 1.2 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 – 12 และสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง
  - 1.3 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
  - 1.4 สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
  - 1.5 สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- 2) โรงเรียนปลอดบุหรี่ต้นแบบ คือ โรงเรียนที่มีการดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่ ได้ครบถ้วนทั้ง 7 มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ (ผ่านเกณฑ์ประเมินสำหรับโรงเรียนปลอดบุหรี่ต้นแบบ) และมีความพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานแก่โรงเรียนอื่นๆ

3. การสนับสนุนสื่อ ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม ได้ที่

- 1) กลุ่มพัฒนาภาคีเครือข่ายและการสื่อสาร สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข โทร. 0-2580-9354
- 2) มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โทร. 0-2278-1828 และที่เว็บไซต์ <http://www.ashthailand.or.th>
- 3) เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โทร.0-2278-1828 และที่เว็บไซต์ <http://www.smokefreeschool.net>